

MODEL ODPOWIEDZI I SCHEMAT OCENIANIA

Część I

Model zawiera przewidywane odpowiedzi. Odpowiedzi zdającego mogą przybierać różną formę językową, ale ich sens musi być synonimiczny wobec modelu. Oceniając pracę, należy stosować punktację z modelu.

Tłumacz statystyczny

Numer zadania	Odpowiedzi	Liczba punktów
1.	Np.: jest wprowadzeniem do tekstu, jest przykładem, jest podkreśleniem problemu, ma zainteresować czytelnika.	0- 1
2.	Np.: służy podkreśleniu, że omawiany problem dotyczy szerszej grupy ludzi, dotyczy każdego z nas.	0-1
3.	Np.: internauta- osoba korzystająca z Internetu, użytkownik stron internetowych, osoba posługująca się programami znajdującymi się w sieci. sztuczna inteligencja- programy komputerowe.	0-2 (po 1 punkcie za każdą część zadania)
4.	Ze względu na różnorodność, bogactwo form polskich wyrazów, programy te tłumaczą dosłownie zdania, które są niepoprawne stylistycznie. W przypadku tłumaczeń na język angielski, problemy sprawiają obco brzmiące nazwiska.	0-1
5.	metafora np. dzięki nowym programom typu Google Translate, Yahoo Babel Fish, Bing Translator Microsoftu, łatwiej jest korzystać z Internetu. Tłumaczące programy ułatwiają komunikowanie się z innymi.	0-2 (po 1 punkcie za każdą część zadania)
6.	styl naukowy np.: - autor zwiększa wiarygodność tekstu, -autor popularyzuje osiągnięcia naukowców	0-2 (po 1 punkcie za każdą część zadania)
7.	Akapit 3- przywołanie wypowiedzi dr Moreno, wyróżnienie tytułu czasopisma Akapit 5- przywołanie przykładów zdań z zastosowaniem programu tłumaczącego	0-2 (po 1 punkcie za każdą część zadania)
8.	Np.: - wysokie koszty połączenia, - opóźnienia w połączeniu, - brak zasięgu	0-1 (1 pkt za trzy wskazania)

9.	D	0-1
10.	<p>Np.: etap I: naukowcy za pomocą specjalnego programu komputerowego uzyskują i grupują wzorce w dźwiękach wydawanych przez delfiny, etap II: naukowcy obserwują zachowanie delfinów i wiążą je z komunikatem uzyskanym wcześniej, etap III: powstanie nowego, wodoszczelnego urządzenia, które będzie tłumaczyło mowę delfinów, będzie można porozumiewać się ze zwierzętami.</p>	<p>0-1 (1 pkt za pełną odpowiedź; wymienienie trzech etapów)</p>
11.	<p>Np.: Nowe technologie są ocenione przez autora pozytywnie, pomagają w porozumiewaniu się osób nie znających danego języka, w przyszłości mogą być przydatne w odczytywaniu płaczu niemowląt czy też stwarzają możliwość rozszyfrowania dźwięków wydawanych przez zwierzęta.</p>	<p>0-2 (nie przyznajemy punktów cząstkowych)</p>
12.	<p>Np.: -Luke Skywalker (android C-3PO) -Ryba Babel -komputer -smartfon -telefon japońskiej firmy DoCoMo</p>	<p>0-1 (1 pkt za cztery wskazania)</p>
13.	<p>Np.: Do tłumaczenia słów z języków obcych twórcy programów komputerowych wykorzystują systemy oparte na statystyce; naukowcy stosują statystyczną analizę, by ustalić wzorzec, np. płaczu dziecka. Dzięki temu można łatwiej ustalić schematy dotyczące rozmowy, emocji.</p>	<p>0-2 (nie przyznajemy punktów cząstkowych)</p>
14.	C	0-1

Część II

Temat 1. Analizując wiersze *Nie wierzę w nic* Kazimierza Przerwy-Tetmajera oraz *Przedśpiew* Leopolda Staffa, porównaj ukazany w nich obraz człowieka oraz jego stosunek do życia i świata. Wykorzystaj znajomość odpowiednich kontekstów.

I. ROZWINIĘCIE TEMATU

Za rozwinięcie tematu można uzyskać maksymalnie 25 punktów.

1. Określenie zasady zestawienia tekstów, np.:	0-2
a. utwory młodopolskie, podejmujące podobny problem,
b. refleksyjny charakter wypowiedzi,
c. liryka bezpośrednia,
d. odmienny stosunek do życia i świata (pesymizm- optymizm).	
2. Rozpoznanie wstępne utworu <i>Nie wierzę w nic</i>, np.:	0-1
a. podmiot liryczny- dekadent,
b. autorefleksja- skupienie na własnym ja (egotyzm),
c. gatunek-sonet,
d. interpretacja tytułu- deklaracja dekadentyzmu.	
3. Obraz człowieka w wierszu <i>Nie wierzę w nic</i>, np.:	0-4
a. zrezygnowany, zniechęcony,
b. utracił wiarę (nihilista),
c. bierny,
d. wyzbyty wszelkich pragnień,
e. pragnący nicości- nirwany,
f. gardzący marzeniami,
g. samotny,
h. przegrany.	
4. Stosunek do życia i świata w wierszu <i>Nie wierzę w nic</i>, np.:	0-4
a. życie sprawia ból (człowiek cierpi),
b. brak akceptacji życia takim, jakim jest,
c. pesymizm,
d. życie rozczarowuje- niemożność spełnienia marzeń,
e. odbieranie świata intuicyjnie i instynktownie,
f. odrzucenie patrzenia na świat przez pryzmat rozumu,
g. konieczność podporządkowania się prawom, których człowiek nie rozumie.	
5. Rozpoznanie wstępne utworu <i>Przedśpiew</i>, np.:	0-1
a. podmiot liryczny- wędrowiec,
b. podmiot liryczny- mentor, mędrzec („uczę”),
c. podmiot liryczny- poeta,
d. adresat- ludzie („śpiewać będę wam”).	
6. Obraz człowieka w wierszu <i>Przedśpiew</i>, np.:	0-4
a. wolny,
b. doświadczony (wiele przeżył- „kochałem”, „widziałem”, „szedłem”, „żyłem”),
c. silny duchowo (nie poddaje się),
d. szczęśliwy, spełniony,
e. żyjący w harmonii z przyrodą,
f. pełen energii życiowej,	

- g. mądry,
- h. dobry obserwator.

7. **Stosunek do życia i świata w wierszu *Przedśpiew*, np.:** **0-4**

- a. akceptacja życia takim, jakim jest,
- b. afirmacja życia(głoszenie jego pochwały),
- c. życie jako największa wartość,
- d. niezałamywanie się pod ciężarem cierpienia, stawianie mu czoła,
- e. pokora wobec życia,
- f. poznanie różnych aspektów życia(„nic co ludzkie nie jest mi obce”).

8. **Przywołanie kontekstów** **0-2**

- a. dekadentyzm, schopenhaueryzm,
- b. stoicyzm, franciszkanizm,
- c. inne utwory Kazimierza Przerwy-Tetmajera,
- d. inne utwory Leopolda Staffa.

9. **Podsumowanie, np.:**

pełne-ukazanie różnic w ujęciu obrazu człowieka i stosunku do życia i świata, podkreślenie pesymizmu u Tetmajera i przełamanie dekadentyzmu u Staffa, niemoc i bierność u Tetmajera a pełnia życia u Staffa, dostrzeżenie związków z kontekstami-**3p.**

częściowe-wskazanie dwóch różnic między wierszami-**2p.**

próba podsumowania- zauważenie, że utwory kontrastują ze sobą-**1p.**

Temat 2. Na podstawie podanych fragmentów *Tanga* Sławomira Mrożka scharakteryzuj Artura, zwracając uwagę na przyczyny i konsekwencje jego buntu. Wykorzystaj znajomość całego utworu.

I. ROZWINIĘCIE TEMATU

Za rozwinięcie tematu można uzyskać maksymalnie 25 punktów

1. **Rozpoznanie wstępne, np.:** **0-2**

- a. fragmenty dramatu współczesnego,
- b. funkcjonalne wobec tematu określenie problematyki utworu,
- c. umiejscowienie fragmentów w utworze(dwa pierwsze akt I-przedstawienie bohatera i ukazanie przyczyn buntu, trzeci fragment z aktu III-konsekwencje buntu),
- d. określenie miejsca akcji-dom Stomila i Eleonory(rodzice Artura)
- e. przedstawienie postaci na podstawie fragmentów(przynajmniej dwie postaci, np.: Babcia, Eugeniusz, Edek, Eleonora, Stomil)

2. **Przedstawienie Artura, np.:** **0-1**

- a. młody(25 lat),
- b. należy do najmłodszego pokolenia w rodzinie,
- c. student,
- d. zakochany w Ali.

3. **Postawa Artura na podstawie fragmentów, np.:** **0-6**

- a. surowy dla babci i wujka,
- b. stosujący kary za przewinienia(babcia na katafalk, wujkowi zakłada klatkę na głowę),
- c. starający się przywrócić porządek w funkcjonowaniu rodziny,
- d. nieznoszący Edka(wyprasza go),
- e. zbuntowany,
- f. hołdujący tradycji,
- g. bezsilny, bezradny,

- h. samotny w walce,
- i. wrażliwy,
- j. nieprzystosowany do życia,
- k. naiwny(wierzy w możliwość przywrócenia porządku),
- l. niezrozumiany przez domowników,
- m .popadający w skrajne emocje.

4.Przyczyny buntu Artura na podstawie fragmentów, np.: **0-5**

- a. nieprawidłowości zewnętrzne w funkcjonowaniu rodziny,
- b. nieporządek, nieład,
- c. brak przestrzeni życiowej,
- d. zagrzenie domu przedmiotami z przeszłości(katafalk, wózek dziecięcy, suknia ślubna),
- e. nieprawidłowości wewnętrzne,
- f. odwrócenie ról w rodzinie,
- g. brak zasad i wzajemnego szacunku,
- h. panoszenie się Edka,
- i .rozkład moralny,
- j. chęć uporządkowania życia, w które bohater wchodzi.

5.Konsekwencje buntu na podstawie fragmentów, np.: **0-4**

- a. brak zrozumienia i zdziwienie rodziców(postawa Stomila i Eleonory)
- b. klęska koncepcji Artura,
- c. zrozumienie błędu(prośba o wybaczenie),
- d. zdrada Ali,
- e. ukazanie słabości charakteru Artura,
- f. śmierć Artura z ręki Edka.

6.Odwołanie do całości utworu, np.: **0-4**

- a .bunt Artura jako przeciwwaga do młodzieńczego buntu rodziców,
- b. wiara, że tradycyjny ślub z Alą może odwrócić sytuację,
- c. wprowadzenie dozoru nad rodziną przy pomocy Eugeniusza,
- d. po początkowej niechęci do Edka wykorzystanie go do utrzymania porządku w rodzinie,
- e. początkowe rządy Artura przykładem tyranii, despotyzmu,
- f. przejęcie władzy w domu przez Edka po śmierci Artura.

7.Podsumowanie,np.:

pełne-ukazanie przyczyn i konsekwencji buntu, zwłaszcza przejęcie władzy przez Edka, odwołanie do totalitaryzmu, interpretacja tytułu utworu-**3p.**

częściowe - ukazanie przyczyn buntu i konsekwencji, Artur okazał się słaby psychicznie, co wykorzystuje Edek-**2p.**

próba podsumowania-stwierdzenie, że Artur ponosi klęskę- **1p.**

II. KOMPOZYCJA (maksymalnie 5 punktów)

Kompozycję wypracowania ocenia się wtedy, gdy przyznane zostały punkty za rozwinięcie tematu.

- podporządkowana zamysłowi funkcjonalnemu wobec tematu, spójna wewnętrznie; przejrzysta i logiczna; pełna konsekwencja w układzie graficznym; 5 p.
- uporządkowana wobec przyjętego kryterium, spójna; graficzne wyodrębnienie głównych części; 3 p.
- wskazująca na podjęcie próby uporządkowania myśli, na ogół spójna. 1 p.

Uwaga: jeśli powyższe kryteria nie zostały spełnione, nie przyznaje się punktów.

III. STYL (maksymalnie 5 punktów)

- jasny, żywy, swobodny, zgodny z zastosowaną formą wypowiedzi, urozmaicona leksyka; 5 p.

- zgodny z zastosowaną formą wypowiedzi, na ogół jasny, wystarczająca leksyka; 3 p.
- na ogół komunikatywny, dopuszczalne schematy językowe. 1 p.

Uwaga: jeśli powyższe kryteria nie zostały spełnione, nie przyznaje się punktów.

IV. JĘZYK (maksymalnie 12 punktów)

- język w całej pracy komunikatywny, poprawna, urozmaicona składnia, poprawne: słownictwo, frazeologia, fleksja; 12 p.
- język w całej pracy komunikatywny, poprawne: składnia, słownictwo, frazeologia i fleksja; 9 p.
- język w całej pracy komunikatywny, poprawna fleksja, w większości poprawne: składnia, słownictwo, frazeologia; 6 p.
- język w pracy komunikatywny mimo błędów składniowych, leksykalnych (słownictwo i frazeologia), fleksyjnych; 3 p.
- język w pracy komunikatywny mimo błędów fleksyjnych, licznych błędów składniowych, leksykalnych. 1 p.

Uwaga: jeśli powyższe kryteria nie zostały spełnione, nie przyznaje się punktów.

V. ZAPIS (maksymalnie 3 punkty)

- bezbłędna ortografia, poprawna interpunkcja (nieliczne błędy); 3 p.
- poprawna ortografia (nieliczne błędy II stopnia), na ogół poprawna interpunkcja; 2 p.
- poprawna ortografia (nieliczne błędy różnego stopnia), interpunkcja niezakłócająca komunikacji (mimo różnych błędów). 1 p.

Uwaga: jeśli powyższe kryteria nie zostały spełnione, nie przyznaje się punktów.

VI. SZCZEGÓLNE WALORY PRACY 4p.